

ר' שמשון בן רפאל הירש

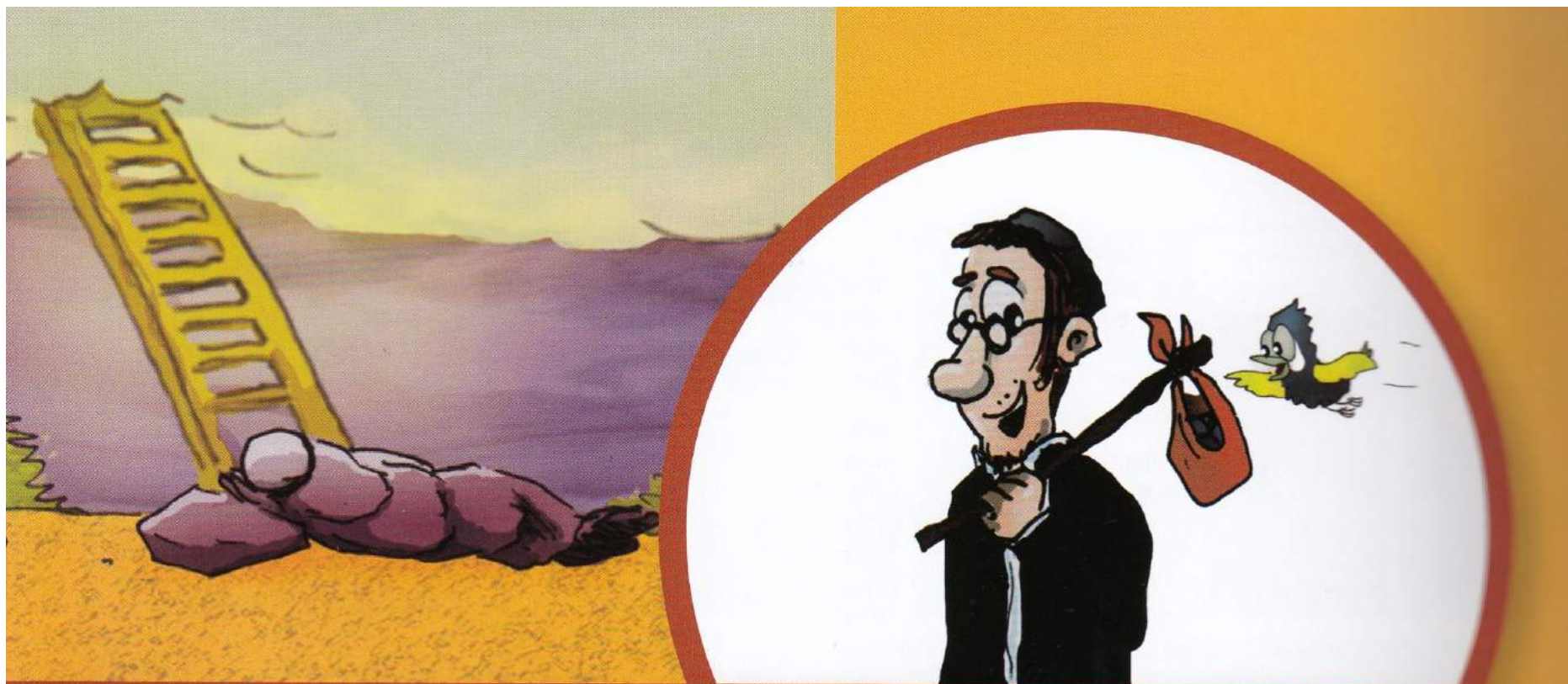
נולד (תקס"ח - 1808) המבורג, גרמניה.
נפטר (תרמ"ט - 1888) פרנקפורט, גרמניה.

הרש"ר הירש טיפח את השילוב של קודש וחול, של אורח חיים דתי קפדני והשכלה כללית ומעורבות בחיים הכלליים. בפרנקפורט שימש רב הקהילה והקים וניהל בית ספר יהודי שפעל על פי חזונו והתבסס על העיקרון של **'תורה עם דרך ארץ'** - שילוב לימודי קודש ולימודים כלליים.

בשנות נעוריו שילב הרש"ר הירש בין לימודיו בגימנסיה לבין לימודי מקצועות הקודש אצל הרב יצחק ברנייס. במקביל ללימודיו שימש עוזר בבית מסחר. בגיל 20 נסע שמשון הירש אל ישיבתו של רבי יעקב עטלינגר, מגדולי התורה של אותה תקופה, ולאחר שנתיים וחצי בלבד של לימודים קיבל ממנו היתר הוראה. לאחר מכן פנה הרש"ר הירש לרכוש השכלה כללית באוניברסיטת בון ושם למד תיאולוגיה. אחד מידידיו באוניברסיטה היה אברהם גייגר, לימים מחשובי מנהיגיה של היהדות הרפורמית, לה התנגד נחרצות הרש"ר הירש בכתביו.

הרב הירש תרגם את חמשת חומשי התורה ואת ספר התהלים לגרמנית והוסיף להם ביאור בגרמנית. נוסף על כך פרסם שני ספרים המציגים את השקפותיו על היהדות: "איגרות צפון", ו"חורב".

"התורה איננה נחלתם
של ימי הקדם שאבד עליהם הכלח,
אלא חיה היא אתנו בהווה,
ובה תקוות העתיד של כל מאווי האנושות."

בראשית

בראשית | נח | לך לך | וירא | חיי שרה | תולדות |
ויצא | וישלח | וישב | מקץ | ויגש | ויחי

שלום ילדים! שמי הוא לודוויג הכט
וכאן לצידי - גייגר הירגזי.
מדי שבוע אציג בפניכם פירוש
לפרשת השבוע מאת מורי ורבי -
ר' שמשון בן רפאל הירש!

או בקיצור -
הרש"ר הירש.

פרשת בראשית! הרש"ר הירש מסביר
ששלושת הימים הראשונים של הבריאה
מתייחסים אל שלושת הימים שלאחריהם.
האור, למשל, שנברא ביום הראשון,
קיבל ביום הרביעי את המאורות
שישאו אותו בתוכם.

או הים והאוויר שנבראו
ביום השני, נוצרו לקיים
את העופות והדגים
שנבראו ביום החמישי...

זה לא הולך לפי "מי נברא קודם" גייגר!
הדגים והשרצים גם נבראו באותו יום,
והם לא עפים. ומה לגבי עופות
שאינם עפים?

כנראה שאלו
נבראו רק
לפנות ערב...

ולסיכום -
אנחנו, העופות,
נבראנו לפני בני האדם
ולפני הבהמות.
ולכן אנו יצורים נעלים יותר,
שיכולים אפילו לעוף!

על המשפט
"אלה תולדות נח" -
אומר הרש"ר שהוא
מקביל למשפט "אלה
תולדות השמים והארץ"
שבפרשת בראשית...

...והוא בא להראות
שאחרי המבול
העולם כאילו נברא מחדש.
לאחר המבול
נח יעמוד בראש
אנושות חדשה.

הרש"ר הירש אומר
שנח הוא בבחינת
'אדם השני'!

מה? כמו שאדם
הוא 'אדם הראשון'?

בדיוק!

אז איך זה
שהם לא אכלו
את התיבה??

יש דבר אחד שאני לא מבין, לודוויג
הרי נח לקח לתיבה זוג מכל מין,
וברור לנו שהוא לקח איתו גם זוג טרמיטים, נכון?

כן,
אז מה?

את לא מרגישה שרוחות רעות מתחילות לנשוב בגרמניה,
אימא? אינך רואה איך יהודים סביבנו מתנצרים בהמוניהם
בשנים האחרונות?

עכשיו הרשה לי לצטט לך את ר' שמשון
רפאל הירש שאומר על הפסוק
"וירש זרעך את שער אויביו" -
שמלחמות וכיבושים לא היו ולא יהיו
ייעודם של ישראל, אלא -
"צדיקים יירשו ארץ"...

שזה אומר שאחרי שכל עם ישראל ישוב בתשובה
מנת חלקנו תהיה לרשת ארץ ישראל,
לכן לא כדאי לך לנסות להיות גיבור גדול
אלא לחכות לגאולה כמו ילד טוב.

כמו ילד טוב
ירושלים?

כמו ילד טוב
גרמניה!!

הפסוק הראשון בפרשת 'חיי-שרה'
הולך כך "ויהיו חיי שרה מאה שנה
ועשרים ושבע שנים שני חיי שרה".
מדוע המילים "חיי שרה"
כתובות פעמיים ???

ובכן, הפעם הראשונה באה לומר שכל 127 השנים הנ"ל
היו שנות חיים במלוא מובן המילה,
חיים בעלי משמעות שבהם לא היה
אף רגע מיותר...

והפסוק מסתיים ב"שני חיי שרה" -
כלומר שנים מתוך החיים של שרה.
להראות ש-127 השנים הללו
הן רק קטע מתוך חייה,
שהרי שנות החיים אינן נמדדות
רק על פי חיינו בעולם הזה
ו"צדיקים אפילו במיתתן קרויים חיים"...

אני אוהב יותר את הפירוש שלי
לכפילות ול"שני חיי-שרה"!

מה
הפירוש
שלך?

שרה חיה 127 שנים ושיחקה
פעמיים בחייה 'חיי-שרה'.

פרשת תולדות. יעקב מתחפש לעשו כדי לגנוב את ברכתו של האב. יצחק, שמאור עיניו נחלש, אינו מגלה את מעשה הרמאות, ומברך את יעקב בברכה שהועיד לעשו.

"וישטום עשו את יעקב על הברכה אשר ברכו אביו ויאמר - ... אהרגה את יעקב אחי". שואל הרש"ר הירש, על איזו ברכה שברך יצחק עשו זעם יותר? על הברכה שיצחק ברך את יעקב או על הברכה המעליבה שקיבל הוא מיצחק?

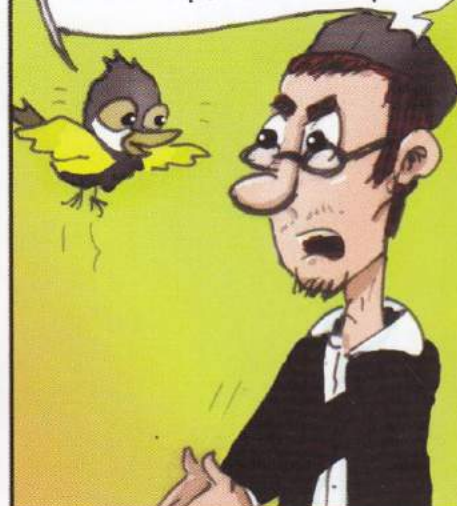

אולי מהמשך הפסוק: "ואהרגה את יעקב אחי", ניתן ללמוד את התשובה - ייתכן שעשו אמר לעצמו: אבי ברך אותי "על חרבך תחיה" אז הנה אני הולך מהר להגשים את הברכה הזו ולהשתמש בחרבי על מנת להרוג את אחי...

נו? ועשו הצליח להרוג את יעקב?

חס וחלילה! נראה לך? הרי קוראים לו "יעקב אבינו"!

אם עשו היה מצליח במזימתו לא הייתי עומד פה עכשיו ומדבר איתך!

או כן... זה היה יכול להיות ממש... נורא ואיום...

בדרכו לחתן ישן יעקב בשדה וחלם חלום.
בחלומו נראו מלאכים עולים ויורדים
בסולם, וה' ניצב עליו ומברך את יעקב.
בברכה שברך את אברהם סבו.

"והנה ה' ניצב עליו ויאמר אני ה' אלהי אברהם אביך
ואלהי יצחק. הארץ אשר אתה שוכב עליה לך
אתננה ולזרעך."

מדוע אברהם, סבו של יעקב,
נקרא בפסוק "אברהם אביך"?

אולי מכאן ניתן ללמוד שמבחינה רוחנית
אברהם היה אביו של יעקב.

ואכן הברכה שברך ה' את אברהם
זוכה להתגשם ביעקב, שבנה את
הבית היהודי הראשון!

לא הבנתי.
אז בעצם
אברהם היה
האבא האמיתי
של יעקב?

לא ממש.
הוא היה אביו הרוחני.
כמו היחס
ביני לבינך - אני
מלמד אותך תורה
ולכן אני אביך
הרוחני.

פפפ... אז אם כבר מדברים, לודוויג,
לא היה מזיק אם היית גם מביא
קצת תולעים ל"שיעורים" שלנו.
'אם אין קמח אין תורה'
אתה יודע...

